

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej *w sprawie szczegółowych warunków przechodzenia ucznia ze szkoły publicznej lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu do szkoły publicznej innego typu albo do szkoły publicznej tego samego typu* stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 20zh ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 357).

Obecna delegacja zawarta w art. 20zh ust. 4 ustawy o systemie oświaty uniemożliwiła określenie szczegółowych warunków przechodzenia ucznia ze szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu do szkoły publicznej innego typu albo do szkoły publicznej tego samego typu. Projektowana zmiana umożliwi przejście ucznia realizującego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki w szkole niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej do szkoły publicznej.

Projektowane rozporządzenie reguluje również kwestie dotyczące kontynuowania przez ucznia:

- 1) przechodzącego ze szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu do szkoły publicznej innego typu, lub
 - 2) przechodzącego ze szkoły publicznej lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu do szkoły publicznej tego samego typu
- nauki języka obcego i wyrównywania przez niego różnic programowych. Ta kwestia nie jest obecnie uregulowana w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2014 r. *w sprawie szczegółowych warunków przechodzenia ucznia z jednego typu publicznej szkoły do innego typu publicznej szkoły* (Dz. U. z 2015 r. poz. 24).

W przypadku przechodzenia ucznia z jednej publicznej szkoły artystycznej do innej publicznej szkoły artystycznej – podstawowe warunki zostały określone w art. 20n ust. 9 ustawy *o systemie oświaty*. Natomiast szczegółowe warunki przechodzenia do szkoły artystycznej regulują przepisy – wydane na podstawie art. 20n ust. 10 ustawy *o systemie oświaty* – rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 maja 2014 r.

w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych szkół i publicznych placówek artystycznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. poz. 686).

Podstawowe warunki przechodzenia ucznia ze:

- 1) szkoły publicznej lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu albo
 - 2) szkoły niepublicznej nieposiadającej uprawnień szkoły publicznej
- do szkoły publicznej innego typu albo do szkoły publicznej tego samego typu określa art. 20zh ust. 1–3a ustawy o systemie oświaty.

W stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia rozszerzono zakres projektowanych regulacji o szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej, w których uczniowie realizują obowiązek szkolny i obowiązek nauki w takim samym zakresie jak w szkołach publicznych.

W przypadku zasadniczej szkoły zawodowej, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, projekt w § 3 ust. 1 pkt 1 i 2 zakłada, że uczeń każdej klasy tej szkoły będzie mógł być przyjęty do klasy I publicznego liceum ogólnokształcącego lub klasy I publicznego technikum, ponieważ podstawa programowa kształcenia ogólnego w zasadniczej szkole zawodowej odpowiada podstawie programowej kształcenia ogólnego w klasie I publicznego liceum ogólnokształcącego i klasie I publicznego technikum. Ponadto, § 3 ust. 1 pkt 3 przewiduje możliwość przejścia ucznia klasy III zasadniczej szkoły zawodowej, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, do klasy II publicznego technikum w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną z zawodem, w którym kształcenie realizowane było w zasadniczej szkole zawodowej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 7, z późn. zm.), w zawodach nauczanych w technikum pierwszą kwalifikacją jest na ogół kwalifikacja ustalona dla zawodu nauczanego w zasadniczej szkole zawodowej, a stanowiąca merytoryczną i programową podbudowę do nabywania kolejnych – wyższych – kwalifikacji w zawodzie w ramach tego samego obszaru kształcenia. Natomiast w przypadku zawodów dwukwalifikacyjnych w zasadniczej szkole zawodowej, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, uczeń klasy III tej szkoły w wielu przypadkach będzie miał już potwierdzoną pierwszą kwalifikację.

W przypadku technikum, publicznego lub niepublicznego o uprawnieniach szkoły publicznej, projekt w § 3 ust. 1 pkt 4–8 zakłada, że uczeń:

- 1) klasy I tego technikum będzie mógł być przyjęty do klasy I publicznej zasadniczej szkoły zawodowej,
- 2) klasy I albo II tego technikum będzie mógł być przyjęty do klasy I publicznego liceum ogólnokształcącego,
- 3) klasy II technikum może być przyjęty do klasy II publicznej zasadniczej szkoły zawodowej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną z zawodem, w którym kształcenie realizowane było w technikum;
- 4) klasy III tego technikum będzie mógł być przyjęty do klasy II publicznego liceum ogólnokształcącego albo do klasy III publicznej zasadniczej szkoły zawodowej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną z zawodem, w którym kształcenie realizowane było w technikum, pod warunkiem, że przystąpił do egzaminu potwierdzającego tę kwalifikację;
- 5) klasy IV tego technikum będzie mógł być przyjęty do klasy III publicznego liceum ogólnokształcącego lub do klasy III publicznej zasadniczej szkoły zawodowej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną z zawodem, w którym kształcenie realizowane było w technikum, pod warunkiem, że przystąpił do egzaminu potwierdzającego tę kwalifikację;

– co jest związane z realizacją w tych typach szkół przedmiotów ogólnokształcących w zakresie podstawowym. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w *sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych* (Dz. U. poz. 204, z późn. zm.) w liceum ogólnokształcącym przedmioty w zakresie podstawowym, z wyjątkiem przedmiotów: język polski, język obcy nowożytny, język mniejszości narodowej, etnicznej lub język regionalny, matematyka i wychowanie fizyczne – są realizowane w klasie I, natomiast w technikum – w klasach I i II.

W opisanym § 3 ust. 1 pkt 6–8 projektu dodano regulacje dotyczące możliwości przechodzenia ucznia z klasy II, III albo IV technikum, publicznego lub niepublicznego o uprawnieniach szkoły publicznej, odpowiednio do klasy II albo III publicznej zasadniczej szkoły zawodowej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną z zawodem, w którym kształcenie realizowane było w technikum. W przypadku przechodzenia z klasy III albo IV technikum, warunkiem przyjęcia do zasadniczej szkoły zawodowej jest przystąpienie

do egzaminu potwierdzającego kwalifikację wspólną z zawodem, w którym kształcenie realizowane było w technikum.

Jednym z elementów sprawdzania nabytych umiejętności w trakcie procesu dydaktycznego na danym etapie edukacyjnym kształcenia w danym zawodzie jest egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie. Uczeń winien wykazywać wolę potwierdzenia kwalifikacji, czego efektem jest przystąpienie do egzaminu zawodowego organizowanego pod koniec klasy II lub w połowie klasy III technikum. Zatem warunek ten powinien być brany pod uwagę przy wyrażaniu zgody na przyjęcie ucznia z klasy III lub IV technikum do klasy III zasadniczej szkoły zawodowej.

Proponując takie zasady przechodzenia ucznia z jednego typu szkoły publicznej lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej do szkoły publicznej innego typu lub szkoły publicznej tego samego typu, kierowano się zarówno obowiązującą w tych typach szkół podstawą programową kształcenia ogólnego, a w przypadku ucznia klasy III zasadniczej szkoły zawodowej oraz ucznia klasy II i III technikum – również podstawą programową kształcenia w zawodach, oraz obowiązującymi w tych szkołach ramowymi planami nauczania.

Projekt rozporządzenia w § 3 ust. 2 przewiduje możliwość przyjęcia odpowiednio do publicznej szkoły podstawowej, publicznego gimnazjum lub publicznego liceum ogólnokształcącego – ucznia przechodzącego ze szkoły artystycznej, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, realizującej kształcenie ogólne odpowiednio w zakresie szkoły podstawowej, gimnazjum lub liceum ogólnokształcącego.

Projektowany § 4 ust. 1 dotyczy sytuacji, w których uczeń przechodzący zarówno do szkoły publicznej tego samego, jak i innego typu jest obowiązany do uzupełniania różnic programowych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych realizowanych w oddziale szkoły, do której przechodzi. Zgodnie z projektem różnice programowe będą uzupełniane na warunkach ustalonych przez nauczycieli prowadzących dane obowiązkowe zajęcia edukacyjne w tym oddziale.

Zgodnie z art. 22a ust. 1 ustawy *o systemie oświaty*, nauczyciel lub zespół nauczycieli przedstawia dyrektorowi szkoły program nauczania do danych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego lub program nauczania do danego zawodu na dany etap edukacyjny. Zaproponowany przez nauczyciela program powinien być dostosowany do potrzeb

i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony (art. 22a ust. 5 ustawy o systemie oświaty).

Mając powyższe na uwadze, zasadnicze znaczenie ma porozumienie z nauczycielem prowadzącym dane zajęcia, który powinien zdiagnozować potrzeby ucznia i ustalić warunki niezbędne dla uzupełnienia tych różnic w kontekście realizowanego programu.

Jednocześnie w § 4 ust. 2 wskazuje, że w sytuacji, w której uczeń w szkole, z której przechodzi nie realizował obowiązkowych zajęć edukacyjnych, które zostały już zrealizowane w oddziale szkoły, do której uczeń przechodzi, dyrektor szkoły jest obowiązany zapewnić uczniowi warunki realizacji tych obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Takie rozwiązanie ma na celu przede wszystkim dobro ucznia, tj. stworzenie optymalnych warunków do wyrównania szans edukacyjnych (w tym ewentualnych braków dydaktycznych ucznia zmieniającego szkołę w cyklu edukacyjnym).

Natomiast w sytuacji, gdy uczeń w szkole, z której przechodzi, zrealizował dane obowiązkowe zajęcia edukacyjne i uzyskał z nich pozytywną roczną ocenę klasyfikacyjną, a w oddziale szkoły do której przechodzi, zajęcia te są lub będą dopiero realizowane, wydaje się zasadne, aby uczeń ten był zwolniony z obowiązku uczestniczenia w tych zajęciach (§ 4 ust. 3). W takim przypadku nauczyciel danych zajęć powinien uznać otrzymaną przez ucznia ocenę w szkole, z której przechodzi. Nie ma potrzeby, a tym bardziej nie jest to uzasadnione metodycznie i dydaktycznie, aby uczeń ten powtórnie realizował ten sam program. Taka sytuacja mogłaby przyczynić się do demotywacji ucznia do nauki.

Jednocześnie, powyższa reguła nie będzie miała zastosowanie w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej w sytuacji, gdy dyrektor publicznej szkoły ponadgimnazjalnej – do której przechodzi uczeń – ustali, że w szkole, z której uczeń przechodzi, zrealizował dane obowiązkowe zajęcia edukacyjne w innym zakresie niż w oddziale szkoły, do którego uczeń przechodzi (§ 4 ust. 4). Różnice programowe będą uzupełniane na warunkach ustalonych przez nauczyciela prowadzącego dane obowiązkowe zajęcia edukacyjne w tym oddziale. Brak takiego rozwiązania mógłby przyczynić się do stworzenia różnic edukacyjnych pomiędzy uczniami w jednym oddziale .

Projekt rozporządzenia w § 5 ust. 1 rozstrzyga dotychczas nieregulowaną kwestię, która dotyczy umożliwienia uczniowi szkoły podstawowej, gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej, niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, który nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej, a w przypadku szkoły policealnej dla młodzieży lub

szkoły dla dorosłych, niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej – na semestr programowo wyższy, z powodu uzyskania negatywnych rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych w szkole (np. dodatkowy język obcy), z której uczeń przechodzi – przyjęcie do klasy programowo wyższej albo na semestr programowo wyższy odpowiedniej szkoły publicznej. Warunkiem przyjęcia takiego ucznia do szkoły jest uzyskanie przez niego – ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych realizowanych w szkole publicznej tego samego typu, do której uczeń przechodzi – rocznych ocen klasyfikacyjnych wyższych od oceny negatywnej.

Powyższe rozwiązanie pozwala uczniowi na nierealizowanie powtórnie zajęć edukacyjnych, z których otrzymał już wcześniej oceny pozytywne. W innej sytuacji uczeń powtarzałby rok szkolny, co powodowałoby równocześnie nieuzasadnione wydłużaniem jego cyklu edukacyjnego. Przepis ten nie dotyczy sytuacji, gdy uczeń uzyska negatywną roczną ocenę klasyfikacyjną z języka obcego nowożytnego realizowanego jako obowiązkowe zajęcia edukacyjne w oddziale szkole, do której uczeń przechodzi (§ 5 ust. 2).

Podobnie § 6 projektu zawiera szczegółowe zasady przyjmowania do klasy programowo wyższej, niż to wynika z kopii arkusza ocen ucznia lub zaświadczenia o przebiegu nauczania, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1170), ucznia przechodzącego ze szkoły publicznej w której, w wyniku dobrowolnie złożonego wniosku, o którym mowa w art. 13 ustawy o systemie oświaty, uczestniczył w obowiązkowych dla niego zajęciach z języka mniejszości narodowej lub mniejszości etnicznej albo języka regionalnego. Uczeń szkoły podstawowej, gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, który nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej, z powodu uzyskania negatywnych rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka mniejszości narodowej lub etnicznej albo języka regionalnego, a który ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych realizowanych w oddziale szkoły publicznej tego samego typu, do której uczeń przechodzi, uzyskał roczne oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny negatywnej, może być przyjęty do klasy programowo wyższej odpowiedniej szkoły publicznej, pod warunkiem, że uczeń ten nie będzie kontynuować nauki języka mniejszości narodowej lub etnicznej albo języka regionalnego w klasie programowo wyższej, do której uczeń chce być przyjęty.

Warunek dotyczy klasy, do której uczeń jest przyjmowany – jeśli zabrakłoby tego warunku, uczeń, nie mógłby być wtedy przyjęty do klasy programowo wyższej. Natomiast ewentualne złożenie pisemnego wniosku, o którym mowa w art. 13 ustawy *o systemie oświaty*, w kolejnej klasie (tj. w kolejnym roku szkolnym), łączy się z uzupełnieniem przez ucznia braków w zakresie danego programu nauczania języka mniejszości narodowej lub etnicznej albo języka regionalnego

W § 7 projektu przewiduje się możliwość przyjęcia do klasy programowo wyższej, niż to wynika z kopii arkusza ocen ucznia lub zaświadczenia o przebiegu nauczania, o których mowa powyżej, ucznia klasy II technikum, publicznego lub niepublicznego o uprawnieniach szkoły publicznej do klasy II publicznego liceum ogólnokształcącego. Istotą tej regulacji jest umożliwienie uczniowi, który z zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego uzyskał ocenę negatywną i tym samym nie otrzymał promocji do klasy programowo wyższej, kontynuowania nauki w klasie programowo wyższej w liceum ogólnokształcącym, w którym nie jest prowadzone kształcenie zawodowe, pod warunkiem, że miał on ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących oceny wyższe od oceny negatywnej.

Natomiast w § 8 projektu określono szczegółowe warunki przyjmowania do klasy programowo wyższej niż wynika to z ostatniego świadectwa szkolnego, ucznia przechodzącego:

- 1) z ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych oraz ogólnokształcącej szkoły baletowej, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, do odpowiedniej programowo wyższej klasy określonego typu publicznej szkoły ogólnokształcącej;
- 2) z klasy I liceum plastycznego, publicznego lub niepublicznego o uprawnieniach szkoły publicznej, do klasy II publicznego liceum ogólnokształcącego, co w konsekwencji ogranicza liczbę pozostałych lat nauki z trzech do dwóch;
- 3) z klasy II liceum plastycznego, publicznego lub niepublicznego o uprawnieniach szkoły publicznej, do klasy II publicznego liceum ogólnokształcącego albo do klasy III publicznego liceum ogólnokształcącego; w przypadku przyjęcia ucznia do klasy III publicznego liceum ogólnokształcącego mają odpowiednio zastosowanie przepisy § 4;
- 4) z klasy III liceum plastycznego, publicznego lub niepublicznego o uprawnieniach szkoły publicznej, do klasy III publicznego liceum ogólnokształcącego

– pod warunkiem, że uczeń, zmieniając typ szkoły, miał ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących oceny wyższe od oceny negatywnej.

Istotą powyższej regulacji jest umożliwienie uczniom, którzy z obowiązkowych zajęć edukacyjnych artystycznych, uzyskali ocenę negatywną i tym samym nie otrzymali promocji do klasy programowo wyższej, kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej w publicznej szkole ogólnodostępnej odpowiedniego typu, w której nie jest prowadzone kształcenie artystyczne, pod warunkiem, że uczniowie otrzymali ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących oceny wyższe od oceny negatywnej. Licea plastyczne są szkołami o czteroletnim cyklu kształcenia, dającymi wykształcenie w zawodzie plastyk oraz wykształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego. W tych szkołach realizuje się program trzyletniego liceum ogólnokształcącego w czteroletnim cyklu kształcenia w ten sposób, że zakres przedmiotów ogólnokształcących nauczanych w klasie I liceum plastycznego odpowiada klasie I liceum ogólnokształcącego, natomiast w klasach II–IV liceum plastycznego odpowiada klasie II i III liceum ogólnokształcącego, co daje możliwość uregulowania przyjęcia ucznia do liceum ogólnokształcącego zgodnie z § 8 ust. 2–4 projektu.

Proponowane w § 9 ust. 1 projektu rozwiązanie dotyczące nauki języka obcego nowożytnego innego niż język obcy nowożytny, którego uczeń uczył się w oddziale w szkole, z której przechodzi (jako przedmiotu obowiązkowego), powtarza, co do zasady, rozwiązanie przewidziane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2014 r. *w sprawie szczegółowych warunków przechodzenia ucznia z jednego typu publicznej szkoły do innego typu publicznej szkoły.*

Zgodnie z treścią projektu, jeśli rozkład zajęć edukacyjnych uniemożliwia takiemu uczniowi uczęszczanie w innym oddziale lub grupie w tej szkole na zajęcia z języka obcego nowożytnego, którego uczył się w szkole, z której przechodzi, uczeń jest obowiązany:

- 1) uczyć się języka obcego nowożytnego nauczanego w oddziale szkoły, do której przechodzi, wyrównując we własnym zakresie różnice programowe do końca roku szkolnego albo
- 2) kontynuować we własnym zakresie naukę języka obcego nowożytnego, którego uczył się w szkole, z której przechodzi, albo
- 3) uczęszczać do oddziału w innej szkole na zajęcia z języka obcego nowożytnego, którego uczył się w szkole, z której przechodzi.

Jednocześnie, dla ucznia, który kontynuuje we własnym zakresie naukę języka obcego nowożytnego jako przedmiotu obowiązkowego lub uczęszcza do oddziału w innej szkole na zajęcia z języka obcego nowożytnego, którego uczył się w szkole, z której przechodzi, przeprowadza się egzamin klasyfikacyjny (§ 9 ust. 2 projektu).

Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się zgodnie z art. 44l ustawy i przepisami wydanymi na podstawie art. 44zb ustawy w zakresie dotyczącym przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego dla ucznia przechodzącego ze szkoły publicznej lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu do szkoły publicznej innego typu (§ 9 ust. 3 projektu).

Proponuje się aby powyższe rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2015 r., co wynika z art. 40 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 357).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

